

کمیته تخصصی نام‌نگاری و یکسان‌سازی نام‌های جغرافیایی ایران

گزارش جلسه شماره ۷۲ مورخ ۹۲/۶/۱۹

باسمه تعالی

حاضران :

آقای مهندس ایلخان رئیس سازمان نقشه‌برداری کشور و رئیس کمیته، آقای کریم‌زاده دبیر کمیته، خانم توسلی نماینده وزارت امور خارجه، آقای مقصودی نماینده وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری، آقای مهربان نماینده وزارت کشور، خانم محمدی از مرکز آمار ایران، آقای یعقوبی از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، آقایان نصیری و زحمتکش از وزارت ارتباطات و فن‌آوری اطلاعات (شرکت پست)، آقای رفاهی سرپرست گروه کاری اصطلاح‌شناسی نام‌های جغرافیایی، آقای امیراحمدیان سرپرست گروه کاری نام‌های تاریخی، خانم سلامی از گروه کاری نام‌های دریایی، آقای بلندیان سرپرست گروه کاری وب‌سایت و پایگاه نام‌های جغرافیایی، آقایان جمشیدی و معنوی از اعضای گروه‌های کاری.

غایبان :

آقای موسوی نماینده وزارت جهاد کشاورزی، آقای عباسی نماینده وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح (سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح)، آقای پرمون سرپرست گروه کاری آوانگاری، آقای ناصر محمدی سرپرست گروه کاری نام‌های خارجی، آقای نکوئی از صدا سیما.

خلاصه مذاکرات:

هفتاد و دومین جلسه کمیته در ساعت ۱۰/۳۰ صبح روز سه‌شنبه مورخ ۹۲/۶/۱۹ در سازمان نقشه‌برداری کشور آغاز گردید. قبل از قرائت دستور جلسه، ابتدا **مهندس کریم‌زاده** دبیر کمیته ضمن خیرمقدم به حاضران، گزارش مختصری از فعالیت‌ها و دستاوردهای دبیرخانه کمیته (از جلسه قبل تا کنون) را ارائه کرد:

- فعالیت‌های مربوط به صیانت از نام تاریخی و ارزشی خلیج فارس شامل تذکر به برخی از جراید و رسانه‌ها، و همچنین مکاتبه و مذاکره با برخی از مسئولان گروه متخصصان نام‌های جغرافیایی سازمان ملل در خصوص اصالت نام خلیج فارس که منتج به حذف نام جعلی از مستندات آموزش توپونیمی منتسب به گروه متخصصان و انجمن بین‌المللی کارتوگرافی گردید. این فعالیت‌ها مورد تقدیر و تشکر معاونت محترم حقوقی بین‌المللی وزارت امور خارجه قرار گرفت.
- همچنین درج نام بیش از ۸۰ شهر دارای جمعیت بالای یکصد هزار نفر ایران در پایگاه چندزبانه و چندخطه UNGEGN با استفاده از شیوه‌ی آوانگاری مصوب کمیته.

مطابق **دستور اول جلسه**، گزارش آماده‌سازی نسخه‌ی فارسی واژه‌نامه اصطلاحات استاندارد سازی نام‌های جغرافیایی مربوط به UNGEGN، توسط **مهندس کریم‌زاده** ارائه شد. در این گزارش ابتدا به تاریخچه تدوین این واژه‌نامه توسط کارگروه اصطلاح‌شناسی گروه متخصصان نام‌های جغرافیایی (بخش آمار حوزه‌ی اقتصادی اجتماعی) سازمان ملل اشاره گردید. سپس عنوان شد که این فرهنگ، سال‌ها پیش توسط کارشناسان کمیته تخصصی نام‌نگاری و یکسان‌سازی نام‌های جغرافیایی ایران به فارسی ترجمه شده بود ولی از آنجائی که معادل‌ها و تعاریف فارسی آن به‌خصوص در مباحث فناوری اطلاعات، نقشه‌برداری و کارتوگرافی به بازنگری نیاز داشت، از این‌رو به‌طور مجدد در سال جاری توسط دبیر کمیته مورد ویرایش فنی و ادبی قرار گرفت. در پایان یادآوری گردید که ترجمه فارسی نهایی، هم‌اکنون روی وب‌سایت کمیته قابل مشاهده و دسترسی برای تمام کاربران و علاقمندان است.

در همین رابطه **دکتر امیراحمدیان** درخواست کرد تا فایل PDF - ی که دارای قابلیت جستجو باشد، در اختیار اعضا قرار گیرد. همچنین **دکتر مقصودی** پیشنهاد داد تا نسخه فارسی این فرهنگ به فرهنگستان زبان و ادب فارسی نیز ارسال شود.

کمیته تخصصی نام‌نگاری و یکسان‌سازی نام‌های جغرافیایی ایران

گزارش جلسه شماره ۷۲ مورخ ۹۲/۶/۱۹

دستور دوم جلسه به نمایش پایگاه داده منطقه‌ای نام‌های جغرافیایی جنوب‌غرب آسیا (بجز کشورهای عربی) اختصاص داشت که توسط آقای **بلندیان** ارائه گردید. در این گزارش عنوان گردید که موضوع ایجاد این پایگاه در نهمین اجلاس منطقه‌ای استانداردسازی نام‌های جغرافیایی (تهران، سال ۱۳۸۹) مطرح شد. در این اجلاس پیشنهاد گردید به منظور استانداردسازی، ترویج و انتشار نام‌های صحیح جغرافیایی در کشورهای عضو، پایگاه منطقه‌ای نام‌های جغرافیایی (با همکاری کشورهای عضو این گروه زبانی - جغرافیایی) طراحی و ایجاد شود.

طراحی این پایگاه از دی‌ماه سال ۱۳۹۰ آغاز شد و کارشناسان کمیته پس از فاز نیازسنجی و امکان‌سنجی روی طراحی مدل مفهومی آن متمرکز گردیدند. علی‌رغم مکاتبه و درخواست‌های انجام‌شده، هیچ مجموعه داده‌ای از سوی کشورهای عضو منطقه به دبیرخانه کمیته ارسال نگردید. به همین دلیل مقرر شد از منابع موجود نظیر نقشه‌ها، اطلس‌ها، ویکی‌پدیا و سایر منابع برای ایجاد پایگاه استفاده گردد.

در ادامه گزارش، درباره مشخصات عمومی این پایگاه، نحوه بازایی و جستجو اطلاعات توضیحاتی ارائه شد. در این توضیحات اشاره گردید که این پایگاه نام شهرهای مهم، و عوارضی مانند دریاها و دریاچه‌ها، رودها، کوه‌ها، دشت‌ها، بناها و آثار تاریخی و غیره را دربر می‌گیرد. همچنین زمین مرجع بودن نام‌ها امکان می‌دهد تا کاربر بتواند موقعیت مکان یا عارضه‌ی مربوطه را روی تصویر ماهواره‌ای به صورت برخط مشاهده نماید. از دیگر ویژگی‌های قابل توجه، امکان بازایی اطلاعات بر پایه‌ی ورود نام به خط رسمی کشورهای منطقه است. این امکان موجب می‌شود تا کاربران علاوه بر نگارش فارسی یا لاتین، بتوانند با تایپ نام به خط‌های دیگر مانند سیریلیک یا یونانی به اطلاعات مورد نیاز خود دست‌یابند. در پایگاه مذکور، برای کشورهایی که دو زبان رسمی دارند، امکان ذخیره‌سازی نام‌های جغرافیایی به هر دو زبان رسمی فراهم شده است.

در این گزارش، تأکید گردید که دسترسی اینترنتی به پایگاه داده منطقه‌ای نام‌های جغرافیایی، پس از تکمیل و تأیید اطلاعات توسط کشورهای عضو منطقه، می‌تواند به گسترش استفاده و انتشار نام‌های صحیح کشورهای منطقه منجر گردیده و در نهایت به بهبود ارتباطات و مناسبات منطقه‌ای کمک نماید.

آقای نصیری به موضوع سطح دسترسی و امنیت داده‌های پایگاه اشاره کرد. در این رابطه اعلام گردید سطح دسترسی برای نهادهای متولی استانداردسازی نام‌های جغرافیایی کشورها و نیز برای کاربران عادی قابل تعریف است. **دکتر رفاهی** ضمن طرح پرسش در مورد املای نوشتاری برخی از اسامی شهرها (مربوط به کشورهای دیگر)، پیشنهاد کرد صحت املای فارسی این اسامی مورد بررسی قرار گیرد.

مهندس کریم‌زاده منابع موجود و در دسترس را مرجع نوشتار فارسی مکان‌نام‌های این پایگاه اعلام کرد و افزود قرار است نمایندگان کشورها، فرم نوشتاری لاتین و نیز نگارش به خط رسمی کشور خود را تکمیل نمایند که این امر می‌تواند در نگارش و تلفظ صحیح به زبان فارسی نیز مفید باشد.

در این رابطه پیشنهاد شد فهرست مکان‌نام‌های کشورهای عضو منطقه جنوب‌غرب آسیا توسط رؤسای کارگروه اصطلاح‌شناسی و کارگروه نام‌های تاریخی مورد بررسی قرار گیرد.

در انتها، به امکانات جدید مرورگر پایگاه ملی نام‌های جغرافیایی ایران نیز اشاره شد. شایان ذکر است ارتقای مرورگر پایگاه ملی نام‌ها فرآیند جستجو و بازایی اطلاعات را بهبود بخشیده است.

کمیته تخصصی نام‌نگاری و یکسان‌سازی نام‌های جغرافیایی ایران

گزارش جلسه شماره ۷۲ مورخ ۹۲/۶/۱۹

سایر موضوعات:

- ✓ **دکتر مقصودی** ضمن تشکر از فعالیت‌های کمیته در صیانت از نام خلیج فارس، پیشنهاد نمود برای جلوگیری از بروز درج نام‌های ناصحیح در کتاب‌ها و نشریات، نقشه‌هایی با موضوع و مقیاس‌های مختلف برای خلیج فارس تهیه و روی وب منتشر شود تا مورد استفاده دستگاه‌ها و کاربران قرار گیرد.
- ✓ **خانم توسلی**، با اشاره به درخواست واصله در زمینه‌ی بازنگری نام دریای خزر (درخواست شخص حقیقی)، موضع کمیته نسبت به کاربرد این نام را اعلام نمود. اعضای حاضر با توجه به بررسی‌های کارشناسی موضوع در جلسات گذشته، بار دیگر بر اجرای بخشنامه ۵۴۸۶۴ مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۳۰ معاون اول وقت رئیس‌جمهور مبنی بر کاربرد نام دریای خزر تأکید نمودند.
- ✓ **مهندس کریم‌زاده** با اشاره به هماهنگی‌های انجام شده در خصوص برنامه‌ریزی آموزش‌های مربوط به نام‌های جغرافیایی، از اعلام آمادگی آموزشکده فنی نقشه‌برداری برای برگزاری دوره‌های مربوطه خبر داد. ایشان از نمایندگان دستگاه‌های عضو خواست تا نیازهای آموزشی خود را به دبیرخانه کمیته اعلام نمایند. دبیر کمیته همچنین افزود بنا به اعلام رئیس مؤسسه جغرافیای دانشگاه تهران، این مؤسسه نیز برای برگزاری کارگاه‌های آموزشی در زمینه نام‌های جغرافیایی آمادگی دارد.
- ✓ **دکتر امیراحمدیان** خواستار ایجاد معادل فارسی برای واژه‌ی توپونیمی شد. در این زمینه عنوان گردید که اگر چه واژه‌های مکان‌نام‌شناسی و جای‌نام‌شناسی وجود دارند ولی گزینش معادل فارسی دقیق و جامع مستلزم بررسی‌های علمی بیشتر است.

تصمیمات و مصوبات:

- توصیه گردید مکان‌نام‌های موجود در پایگاه داده منطقه‌ای نام‌های جغرافیایی جنوب غرب آسیا (به جز کشورهای عربی) توسط کارگروه اصطلاح‌شناسی و کارگروه نام‌های تاریخی مورد بررسی قرار گیرد. اطلاعات این پایگاه توسط نمایندگان کشورهای عضو تکمیل و اصلاح خواهد شد.
- اعضای حاضر با توجه به بررسی‌های کارشناسی جلسات گذشته، بار دیگر بر اجرای بخشنامه ۵۴۸۶۴ مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۳۰ معاون اول وقت رئیس‌جمهور مبنی بر کاربرد نام دریای خزر تأکید نمودند.
- با توجه به اعلام آمادگی آموزشکده فنی نقشه‌برداری برای برگزاری دوره‌های آموزشی مرتبط با نام‌های جغرافیایی، پیشنهاد گردید نمایندگان دستگاه‌های عضو نیازهای آموزشی دستگاه‌های متبوع را به دبیرخانه کمیته ارسال نمایند.